

Kort sagt

Filmene set af:

Ib Monty (I.M.)

Per Calum (P.C.)

Peter Schepelern (P.S.)

Poul Malmkjær (P.M.)

Jørgen Oldenburg (J.O.)

Peter Hirsch (P.H.)

DEN AMERIKANSKE SOLDAT

Instruktør: RAINER WERNER
FASSBINDER

Denne tidlige Fassbinder-film tilhører instruktørens eksperimenterende periode og den kan næppe have interesse for andre end Fassbinder-studerende. De vil kunne finde motiver og temaer i forpuppet form, der senere vil dukke op i instruktørens mere vedkommende værker. Vi får således fortalt historien i »Angst æder sjæle op«, dog med en afvigende slutning, af en af filmens personer. Men stort set er denne pastiche over amerikanske gangsterfilm et tørt og afsjælet kunstprodukt, og det er vanskeligt at finde ud af, hvorfor hovedpersonen, en fortabt søn, der vender hjem til München som 'killer' efter at have været i Vietnam, myrder forskellige mennesker. Fassbinders evne til at finde den indre melodi i de amerikanske film står ikke mål med den fascination, som han erklærer, at de udøver på ham. Filmens hele umodne og akademisk intellektualistiske holdning kommer stærkest til udtryk i den lange og krukede slutscene. Den kunne anvendes i en eventuel antologi om den moderne films affektationer. (Der amerikanske Soldat - DBR 1970).

I.M.

ANDERS ANDS NARRESTREGER

Instruktør: JACK HANNAH o. a.

Først det sure: Metropol snyder som sædvanlig de Disney-begejstrede og viser kun otte af de ialt tolv film, der fra Walt Disney Productions' side udgør årets juleshow. Ganske vist er der i København omegn tre biografer, der viser det komplette show, og det samme gør vist provinsbiograferne, men det annonceres ikke noget sted, at der er forskel på juleshowet. Måske var det noget for forbrugerombudsmanden at se på, det ligner jo falsk reklame, når den danske udlejer kalder det stærkt forkortede Metropol-show ved samme titel som showet i sin helhed kaldes. Og så til det mindre sure: der er adskillige sjældent sete film imellem. Ganske vist savnes det suveræne mesterværk, men den blidt satiriske »Tugboat Mickey« (1940, Mickey Mouse går i vandet), der nok er inspireret af Orson Welles' radiospil over »Klodernes kamp«, er charmerende og rummer skønne enkeltheder med Fedtmule og Anders And i skibets maskinrum. Instruktøren er ukendt. Næstbedst er »Bee at the Beach« (1949, Anders And tager solbad), en dynamisk fortalt (af Jack Hannah) historie om en strid mellem Anders And og en bi, som Anders generer. Bien vinder. »Pluto's Housewarming« (1946, Pluto får gæster) er en afslappet og musikalsk fortalt historie om, hvordan en skildpadde hjælper Pluto i kampen mod en enorm Bulldog, der stjæler Plutos ben. Charles Nichols har iscenesat. Også »Put-Put Troubles« (1940, Anders' motorbåd) – en af de film, som Metropol ikke viser – ejer en medrivende dynamik, mens »Crazy With the Heat« (1947, Anders And og Fedtmule ser syner) af Bob Carlson er på det jævne. (Donald Duck's Frantic Antics – USA 1940-56).

P.C.

BEGYNDELSEN

Instruktør: GLEB PANFILOV

Panfilovs udmærkede film (der første gang blev vist i TV den 19. august 1972) fortæller om en ung arbejderske, som via sin interesse for amatørteater får en filmrolle som Jeanne d'Arc. Filmen skifter raffineret mellem sekvenser, der skildrer hendes aparte privatliv, sekvenser hvor hun så at sige transformeres til Jeanne d'Arc og endelig sekvenser fra selve Jeanne d'Arc-filmen. Der gives en impressionistisk skildring af pigen, hendes veninder og en gift ven. Alle personerne, men især hovedpersonen, er øjensynligt hypersensitive og har en let eksalteret adfærd og omgangstone, og filmen registrerer fintmærkede og sympatiske de ømfindtlige psykologiske nuancer i forbindelse med pigens brat begyndte, men også brat afsluttede karriere som filmstjerne. Hovedrollen spilles af Inna Churikova, som også havde hovedrollen i Panfilovs første film, »Ingen vej gennem ilden« (vist i TV april 1974, se Kos. 121),

der også skildrede en almindelig ungs piges korte kunstnerkarriere. (Natjalo – USSR 1970).

P.S.

DET ENDER MED KÆRLIGHED

Instruktør: PETER BOGDANOVICH

Bogdanovich' trediver-nostalgiske Cole Porter-ødelæggende forsøg indenfor musical-genren lever slet ikke op til ekskritikerens ord om, at »a good musical should be rather inspiring. It ought to make the audience wish somehow that life were more like a musical«. Filmen kan derimod nok få mig til at udbryde, at det er godt livet *ikke* er som i denne musical. Bl. a. fordi filmen er så umusikalsk, så urytmisk, så glædesløs. Det er en historie om den stakkels millionær, der keder sig indtil han møder den sjove korpige, og det er en historie om den forkælede rige pige, der møder kærligheden i skikkelse af en italiensk spiller med påstået appetit på livets goder. De to par suppleres på fremtrædende birolle-plan med millionærens kammertjener og den rige piges kammerpige, og ingen af de seks kan finde ud af den mærkelige kærlighed. Og det foregiver de så at synge om, og at danse om, men hverken Burt Reynolds (der ellers burde have lært lidt fra sit lange samliv med Dinah Shore) eller Cybill Shepherd eller Madeline Kahn eller Duilio Del Prete eller John Hillerman eller Eileen Brennan ejer i nævneværdig grad sans for musicalgenren (den mest krævende af alle gener) eller blot tilstrækkelig professionalisme til at camouflere uformåenheden en smule. Så hjælper det kun lidt, at filmens superlækre dekorationer er fotograferet superlækkert af Laszlo Kovacs. Filmen ligner en katastrofe. (At Long Last Love – USA 1975).

P.C.

FUNNY LADY

Instruktør: HERBERT ROSS

Ifølge James Mason er instruktøren Herbert Ross »a genius« (Ross instruerede Mason i puslespillet »The Last of Sheila«), men det er i hvert fald for denne films vedkommende et endog særdeles godt gemt geni. »Funny Lady« er formentlig den ringeste af Ross' film. Der er tale om en selvstændig fortsættelse af »Funny Girl« (1968), som William Wyler instruerede med koreografisk assistance af Herbert Ross. I rollen som fortidens superstjerne Fanny Brice er Barbra Streisand noget nær uudholdelig, mens James Caan klarer sig lidt bedre som den vulgære og dynamiske showmand Billy Rose. De få minutters reel kvalitet, som filmen dog byder på, skyldes den formidable sanger og danser Ben Vereen i nummeret »Clap Hands, Here Comes Charlie«, hvis vitalitet kun skærper bevidstheden om filmens som helhed mangel på samme. (Funny Lady – USA 1974).

P.C.

HUSK DIT NAVN

Instruktør: Sergej Kolosov

Filmen fortæller om en russisk kvinde, som 30 år efter Krigen genfinder sin søn, som hun blev skilt fra i Auschwitz. Sønnen er efter Krigen blevet passet og plejet af en polsk kvinde. Filmen skifter mellem nutidsplanet, mor og søns genforening, og fortidsplanet, Auschwitzs rædsler. Instruktøren behersker ikke det stærkt følelsesladede emne (hvad Bondartjuk gjorde i den beslægtede »En mands skæbne« fra 1959), men svælger i lummer fortidsdyrkelse. Filmen hører til den store gruppe sovjetiske film efter Krigen, der fremviser en næsten pralende attitude over for omfanget af det sovjetiske folks lidelser. Filmen er en sovjetisk-polsk co-produktion på samme måde som sønnen er en sovjetisk-polsk co-produktion med både en sovjetisk og en polsk mor, og filmen kan da også ses som et kultur-produkt, hvis ideologiske funktion er, at understrege den hjertelige, gensidige taknemmelighed, som knytter de to nationer sammen. (Pomni imja svoe - USSR 1975). P.S.

INTET AT MELDE

Instruktør: YVES BOISSET

Med bevidst ensidighed og forenkling søger Boisset at skildre, hvorledes det militære establishment formår at forvandle modvillige civilister til automatisk fungerende, perfekte elitesoldater. Denne demonstration har Algier-krigen i 1956 som baggrund, men ligesom Boissets spændende »Attentatet« ikke var en film om Ben Barka-affæren, men en thriller inspireret af den politiske virkelighed, er »Intet at melde« heller ikke en film om Algier-krigen, men en film om krigsmaskineriets brutaliserende virkning på mennesker. Den næsten dokumentariske beskrivelse af den militære rutine er effektiv, men har ikke plads for de finere nuancer. Kun i Philippe Leroy's portræt af den professionelle soldat spores tilløb til en mere kompliceret menneskeskildring. Men det er først og fremmest Boissets erklærede hensigt at få tag i et større publikum. Dertil kræves måske de skrappe midler, som Boisset administrerer kyndigt og sikkert. (R.A.S. - Frankrig/Italien, 1972-73). I.M.

JANIS

Instruktører: HOWARD ALK, SEATON FINDLAY

Sangerinden Janis Joplin (født 9.1.43, død 4.10.71) blev i slutningen af tresserne berømt som »the white queen of the blues«. Hun levede stærkt og døde ung af en overdosis heroin, og som det så ofte er sket, når kunstnere er døde unge, så er talentet siden blevet snakket større end godt er. Men at der var talent i Janis Joplin turde være indlysende for de fleste, blot var Janis Joplin som

kunstner for udisciplineret (og som menneske for ligegyldig med sig selv) til at hun helt evnede at kommunikere sit talent via grammofonplader. Denne i øvrigt lidt tilfældigt sammenflikkede dokumentariske films fortjeneste er derfor først og fremmest, at den viser os Janis Joplin på scenen, hvor hendes kolossale, nærmest eksplosive energi og rytmiske sikkerhed kombineret med en blusefri og medrivende seksuel udstråling, giver hendes sang en væsentlig anderledes og langt stærkere effekt end grammofonplader. De to instruktører har fortrinsvis benyttet sig af klip med optagelser fra en koncert i Canada. Der suppleres med nogle få intetsigende interview-optagelser, men noget gyldigt billede af Janis leverer denne ukritiske film ikke. (Janis - Canada 1974). P.C.

KUN DE »GAMLE« GÅR I KAMP

Instruktør: LEONID BYKOV

Denne film udgjorde sammen med »Be gyndelsen«, »En romance om forelskelse« og »Husk dit navn« (s. d.) den forbløffende sovjetiske filmuge, som Grand Teatret i København husede i september. Den eneste seværdige af filmene, »Be gyndelsen«, har været vist i dansk TV i august 1972, de øvrige tre måtte efterlade tilskuerne målløse, ikke så meget på grund af kvalitetsniveauet, som over det faktum, at de er blevet udvalgt til formålet fra officiel side. Åbningsforestillingen, »Kun de 'gamle' går i kamp«, lignede mest en tarvelig koldkrigssatire over sovjetisk kunst, som en eller anden fjende af Sovjetunionen havde fået smuglet ind i biografens operatørrum. Det var en omgang næsten provokerende talentløst kitsch om en gruppe ganske unge flyvere under Anden Verdenskrig. De lidt mere trænede blandt dem, de såkaldte »gamle«, bliver sendt på togter og skudt ned. En af flyverne forelsker sig i en kvindelig værnepligtig, men til slut kan begge, som naturligvis er storartede patrioter, begraves. Flyverne er enormt forhibbede på at komme op og blive skudt ned; i ventetiden nede på landjorden bryder gruppen uophørligt ud i nydelig, flerstemmig sang. (V boj idut odni »stariki« - USSR 1975). P.S.

DEN LILLE PRINS

Instruktør: STANLEY DONEN

Antoine de Saint-Exupéry's af mange højt elskede fortælling om den gammelkloge lille prins, der konfronteres med alverdens dårskab i form af sære voksne synes af Stanley Donen tænkt som spæd poesi men ender oftest i det blidt sødladde. Kun i de ganske få minutter Bob Fosse (efter egen koreografi) danser sit »Snake in the Grass«-nummer lever filmen. Helt klædt i sort leverer Fosse en virtuos demonstration af hvordan man skaber vital og nærværende musical-poesi, når han med sin karakteristiske,

på samme tid stødvise og dog glidende dans ophæver skellet mellem grå snusfornuft og frodig fantasi. Fosses danse-nummer er den »showstopper« intet kunstværk kan undvære. Resten af filmen når fra det lidt tude-nuttede til det sukrede. Ikke mindst fordi Lerner & Loewe i deres først musikalske samarbejde siden »Camelot« oftest synes tilfredse med at repetere strofer og klange fra tidligere succeser, og ikke mindst fordi Richard Kiley i pilotens rolle er overmåde svagt spillende og syngende. Hans lidt svulstige operette-tenor understreger det sødladde, hvor en anden sanger (som f. eks. Sinatra, der oprindeligt var tiltænkt rollen) kunne have modvirket det indskrede. Steven Warner som den lille prins er acceptabel, og Gene Wilder er som ræven pudsigt og intet andet. (The Little Prince - USA 1974).

P.C.

DEN LILLE ROCKEFELLER

Instruktør: TED KOTCHEFF

Mordecai Richlers tilsyneladende meget erindrede roman »The Apprenticeship of Duddy Kravitz« er en historie om en udbrøder fra Montreals ghetto anno 1948, en slags »hvorfor har Sammy så travlt«-historie, der til en forandring ikke skildrer Hollywood eller the borscht belt. Ted Kotcheffs canadiske filmatisering (der bortset fra miljøet lige så gerne kunne have været amerikansk), søger at få det hele med og tilmed give nogle af svarene. Med en sådan episoderigdom og pædagogisk eksemplificering kommer alt for meget til at hvile på de medvirkendes evne til at udtrykke en verden i hver gestus, hver replik, og vel er både Richard Dreyfuss i titelrollen, Jack Warden som hans far, taxachaufføren, og Randy Quaid som en ven, der bliver svigtet på det grusomste, vel er de glimrende, men der er netop noget glimmeragtigt over det hele, som lyset fra en stjerneaster, strålende, kort. Duddys læretid går over andres liv og skæbner til rigdom og magt indtil selv bedstefar vender ham ryggen. Vi græd ikke. Denholm Elliott leverer et ætsende portræt af en ud over al måde ambitiøs kortfilm-instruktør, og Ted Kotcheffs bedste indsats er da et indlagt eksemplar af dennes stillingsarbejde, en Bar Mitzvah-film, der får hele jødefolkets historie afviklet på fem minutter. Peter Watkins er en sinke i sammenligning. (The Apprenticeship of Duddy Kravitz - Canada 1974). P.M.

LÆNGSEL EFTER KÆRLIGHED

Instruktør: ANTHONY HARVEY

Anthony Harvey debuterede stærkt med sin filmatisering af LeRoi Jones' skuespil »Dutchman« om en fantastisk racestrid i et new yorksk undergrundstog. Det har givet ham ry som en mand, der forstår at omplante skuespil til film, og

sådan er han kommet til at lave »The Abdication«. Ruth Wolff har begået manuskriptet efter sit eget skuespil, og Harvey (og Wolff) udbygger de kedelige dialoger imellem den abdicerede dronning Kristina og kardinal Azzolino i Rom i 1655 med nogle super-soft-focus romantiske erindringsglimt fra Sverige. Liebhavere af Mamoulians Garbo-vehikel fra 1933, som måtte håbe på en nogenlunde tilsvarende fortsættelse, vil blive slømt skuffet, for nok er filmen ofte pragtfuld at skue i Geoffrey Unsworths udsøgte foto, men Liv Ullmann har hverken Garbos aura af eksalteret længsel, eller den intellektuelle styrke, rollen lægger op til. Det værste er dog, at filmen savner elementært underholdende egenskaber. Harvey søger at camouflere replikskifternes knastørhed med flotte optrin i storslåede locations, men det lader sig ikke skjule, at filmen fremtræder som en snobbet fejltagelse, et orgie i kedsommelighed. (The Abdication – England 1974). J.O.

OLSEN-BANDEN PÅ SPORET

Instruktør: ERIK BALLING

Der kommer et tidspunkt i enhver mands liv, hvor han må tage tyren ved halen og se problemet i øjnene, har Fields engang sagt, og det gælder også for idémagere og filminstruktører med en række succes'er bag sig. Jeg skal ikke bakke op i koret af anmeldere, der klager over, at den seneste Olsen-banefilm ikke er helt så morsom som den foregående, for den er alligevel sjov og hyggelig og idérig og velturneret, og det står ikke skrevet, at succes'en end-sige kvaliteten nødvendigvis skal accelerere uendeligt. Det ville i så fald være første gang i kunstens historie. Tidspunktet synes dog inde til overvejelser med hensyn til filmenes faste figurers udvikling – ikke mindst i forhold til det samfund, som de gerne måtte spejle endnu mere. Vel er der isende sus af fremskridtstanker inden for Kjeld og Yvonne millimeterbrede horisont, og vist er der vage hip til »de multinationale«, til DSB, til politiet og til ØK, men »Olsen-Banden på sporet« fungerer først og fremmest på de snurige og finurlige effekter, d. v. s. den kendte bandes kendte reaktioner på aktionerne, og på jernbaneturen fra Glostrup til Kastrup med alt hvad den rummer af Lumbye-romantisk køremusik og Loof-ditto billeder. Man klukker meget under filmen, men man ler ikke ret ofte. Det er en hyggelig film, og spørgsmålet er, om det er nok, om ikke tiden er ved at være moden til lidt mere vanvittige sidespring (hvad med den gamle tanke om Olsen-Banden under besættelsen? Det kunne jo være deres fædres meriter, der indgik i en ellers moderne historie om raske folks muligheder i Fællesmarkedet – men hvem er jeg etc.

etc). Tilbage står en drøm om en endnu større genkendelse af noget karakteristisk dansk i Olsen-Banden på den hyggelige tones bekostning. Lad tegnerne om karikaturerne og gør personerne karakteristiske. (Danmark 1975). P.M.

RAPPORT TIL POLITIKOMMISSÆREN

Instruktør: MILTON KATSELAS

Endnu en rapport om New Yorker-politiets nuværende tilstand og om de barske vilkår, som en ung og idealistisk betjent må underkaste sig. Katselas' beskrivelse af politiets arbejde forekommer rimeligt dækkende, selvom filmen ligesom andre i genren ikke kan sige sig fri for en vis imponeret og selvtilfredsstillelse over sin egen illusionsløshed, en holdning, der er stærkt på vej til at blive en ny konvention. Mere problematisk er skildringen af den unge, sagtmødige og fåmælte hippiebetjent, hvis ærlighed og navitet skaffer hans kyniske og mere eller mindre korrupte kolleger flere problemer end forbryderne gør. Det er en afgørende svaghed, at det gode menneske fremstår som en blødhjertet tåbe, og Michael Moriaty understreger i fatal grad med sin apatiske fremtræden og sproglige uformuenhed sinkepræget hos det unge menneske. Det er en af filmens ikke få urimeligheder at lade os tro, at han overhovedet ville være blevet optaget i korpset. Historien afdækkes – lidt besværligt – brudstykkevis i form af en indberetning til politidirektøren, som den danske oversætter har degraderet. (Report to the Commissioner – USA 1975). I.M.

ROLLERBALL

Instruktør: NORMAN JEWISON

Det er en yndet tanke i fremtidsvisioner at lade menneskets aggressionstrang, som hidtil har fundet sit afløb i krige, blive kanaliseret ind i forskellige former for krigsspil. Rollerball er et sådant spil i den verden, år 2018, som forfatteren William Harrison og instruktøren Norman Jewison fragmentarisk skildrer for os. Seks multikoncerner styrer jorden, hvorfra individualismen er endeligt udryddet. Men persondyrkelsen er ikke nem at knægte, og Jonathan E. føres via den ind i en mere og mere farlig kritik af den nye verden. Der er noget absolut fængslende i historiens kerne (og som formentlig stammer fra den novelle, der er filmens udgangspunkt), men den udvidelse af fablen om fremtidssamfundet, som er foretaget i filmen, er ikke heldig. Filmene er blevet konfus og hvad værre er, den synes også at rumme en tvivlsom dobbeltmoral i de lange og teknisk dygtigt afviklede scener om selve det brutale spil. Her synes Jewison i lidt for høj grad at have identificeret sig med filmens magthavere. (Rollerball – USA 1975) I.M.

EN ROMANCE OM FORELSKELSE

Instruktør: ANDREJ

MIKHALKOV-KONTJALOVSKIJ

»En romance om forelskelse« er Kontjalovskijs fjerde film. Utroligt nok har alle hans tre foregående været vist i Danmark: »Den første lærer«, optaget i Kirgisien; »En adelig rede«, en noget manieret Turgenjev-filmatisering, og »Onkel Vanja« (vist i Filmhusets sovjetiske filmuge i april 1973) en glimrende Tjekhov-filmatisering, som dansk TV har købt. Han har yderligere virket som manuskriptforfatter på bl. a. Tarkovskis geniale »Den yderste dom« og Okejevs »Ulven« (s. d.). Han regnes for en af førstekræfterne i nyere sovjetisk film. Hans nye film, som fik højeste udmærkelse ved Karlovy Vary festivalen, er blevet modtaget med begejstring og benovelse i hjemlandet og er blevet stærkt opreklameret og indgående omtalt i sovjetiske og østtyske filmtidsskrifter. Men filmen er, på baggrund af Kontjalovskijs øvrige produktion, en skuffelse – selv om de mest kunstlede og affekterede passager i »En adelig rede« for så vidt burde have været en advarsel. Øjensynlig skal filmen dokumentere, at sovjetisk film i midten af 1970'erne er med på i hvert fald det næstsidste skrig inden for filmmediets landvindinger. Kontjalovskij har åbenbart noteret sig »Easy Rider«. I hvert fald drøner det forelskede par op og ned ad mennesketomme gader i monotone motorcykel- og kamerature. Flere steder optræder den unge pige såvel halv- som helnøgen. Det er vistnok også en skelsættende nyhed i sovjetisk film. Men først og fremmest er filmen en demonstration i en forskruet, formel modernisme, som ganske vist har luret på sovjetisk film siden de lidt for roterende kamerature i »Tranerne flyver forbi«, men som man alligevel ikke havde ventet at se springe ud i så fuldt flor. Det yderst tynde plot drejer sig om et ungt, forelsket par, som må skilles, da han indkaldes til marinen i det nordlige ishav. Under en undsætningsaktion bliver han væk i ishavet og antages for død. Pigen finder sig en anden, bliver gift, men så kommer vor helt, som en anden Enoch Arden, tilbage. Han tager nogle store ture, men falder omsider til ro med en anden pige. Der fornemmes påvirkning fra Demys »Pigen med paraplyerne«, og desværre synes det også at være fra denne film, at instruktøren har fået den ulyksalige idé jævnlige at lade handlingen udvikle sig til musikalske optrin, hvor personerne kaster sig ud i lidenskabeligt sunget dialog. Dette kombineres med brecht'ske verfremdungs-effekter, idet der illusionsbrydende panoreres hen til filmholdet, i færd med at optage filmen. Personerne siger lutter tåkrummende, henført forrykte replikker, og Innokenti Smoktunovskij står af en eller anden grund det meste af filmen på en altan og spiller trompet. (Romans o vlyubljonnykh – USSR 1975). P.S.

TOMMY

Instruktør: KEN RUSSELL

Ken Russells hang til det bizarre, hans laden hånt om alt det, der kaldes god tone, gør, at han aldrig laver en kedelig film, noget engelske filmfolk ellers i sjældnen grad mestrer. Rockoperaen »Tommy« (fra 1969) er i Russells filmversion ikke nogen undtagelse: effekt dynges på effekt, og hvis øret undervejs trættes af den lidet nuancerede musik, så sørger Russell med et konstant bombardement af visuelle effekter for at fastholde opmærksomheden, fra begyndelsens sæbereklame-karikerende sekvenser til slutningens apokalyptiske op-hobning af legemer i et samfund, hvor alle er gået amok. Filmen følger den spinkle historie om Tommys lidelser, triumf og undergang i Roger Daltreys sære fremtoning, men det er Tina Turners »Acid Queen«, der er filmens kup. (Tommy - England 1975). P.C.

ULVEN

Instruktør: TOLOMUSJ OKEJEV

»Ulven« er lige som Mikhalkov-Kontjalovskijs debutfilm, »Den første lærer«, produceret af Kazakhfilm Studio i det kasakhiske USSR. Kontjalovskij er medarbejder på denne films manuskript, og filmen er fortalt i samme roligt episke, effektskyende stil, som Kontjalovskij selv desværre siden forlod. »Ulven«, som er Okejevs tredje film, fortæller i smukt fotograferede (men i Posthus Teatrets 16 mm-kopi desværre alt for grønlig) billeder om drengen Kurmash, som i tiden omkring århundredeskiftet vokser op hos en barsk onkel og en rar bedstemor. Han tager en ulveunge til sig og tæmmer den, i hvert fald tilsyneladende. Men filmens morale falder ikke ud i overensstemmelse med den ortodokse sovjetideologi: ulven lader sig i sidste instans ikke tæmme. Den er natur, og natur lader sig ikke tvinge, viser filmen. Ulven skambider drengen til slut, og imens kommer øvrigheden og henter drengens anden ven, det lille bondesamfunds eneste politiske aktionist, som tror han kan ændre menneskenaturen og samfundsordenen. Filmen har held til både at fungere som børnefilm, dyrefilm (med glimrende ulveoptagelser), etnografisk film samt som en stiltfærdig filosofisk fabel om natur og kultur. (Ljutjy - USSR 1974). P.S.

ÆGGET ER SKØRT

Instruktør: HASSE ALFREDSSON

Hasse Alfredssons »Ægget er skørt« betegner en konsekvent udvikling af stilen (humoren) og tematikken i Hasse-åttage's fire første film: Tragikomikken er her blevet så desperat, at latteren ikke kun momentvis, men næsten uafbrudt bliver siddende i halsen. Humoren er sort indtil det makabre. Tematikken bygger videre på »Eblekrigen«s alvorligt advarende slutscene, hvor den kort-

synede menneske- og miljøfjendske kapitalisme dukker op igen, en trusel uudryddelig som kosten i Troldmandens lærling. I den nære fremtid i »Ægget er skørt« er fødemanglen blevet akut, den sociale opløsning er fremskreden. Æggene bruges til fremstilling af en dims til at klø sig i rumpen med - det absurde tegn på den yderste fremmedgørelse. Den tilbagevendende til naturen, der er den eneste overlevelsesmulighed, er blevet ensbetydende med en degeneration til liv på et lavere organisk stadi (Gösta Ekmans åkandeagtige tilværelse i skovsøen). Titlen rummer i sig selv et symbolsk udtryk for problemet: den økologiske balance er skrøbe-

lig som et æg: når først det er knust bliver det aldrig til æg igen. Og dog: den umulige proces foregår under forkæsterne i en simpel men visuelt fascinerende baglæns-optagelse. Er der noget håb om at få processen til at vende? (Syntetisk fremstillet mad). Ja, et spinkelt og såre behersket håb: »Det smakar jækligt, men det går att äta!« Der er dog intet virkeligt befriende ved slutningen, eller for den sags skyld resten af denne urovækkende, selv poetiske film, der fortjener at blive set af et stort publikum, men som vil skuffe dem, der kun så noget uforpligtende divertiserende i »Eblekrigen«. (Ægget är löst! - Sverige 1975). P.H.

Premiererne

1. 7. 75 - 30. 9. 75/ved Claus Hesselberg

Anvendte forkortelser:

Adapt:	= Adaption	Komp:	= Komponist
Ark:	= Filmarkitekt	Kost:	= Kostumer
Arr:	= Musikarrangør	Medv:	= Medvirkende skuespillere
As-P:	= Associate Producer	P:	= Producere
Ass:	= Assistent	P-leder:	= Produktionsleder
Dekor:	= Scenedekorationer	Prem:	= Dansk premiere
Dir:	= Dirigent	P-selskab:	= Produktionselskab
Dist:	= Udlejer i oprindelsesland	P-sup:	= Produktions-supervisor
Ex-P:	= Executive Producer	P-tegn:	= Produktionstegner (design)
Foto:	= Cheffotograf	Rekv:	= Rekviziter
Instr:	= Instruktør	Sp-E:	= Specielle effekter
Kamera:	= Kameraoperatør	Udl:	= Dansk udlejning

ADVARSEL MOD EN HELLIG LUDER

Warnung vor einer heiligen Nutte (Motto: Hochmut kommt vor dem Fall). Vesttyskland/Italien 1970. **Dist:** Filmverlag der Autoren. **P-selskab:** Antiteater-X-Film/Tango Film/Nova International. **Instr:** Rainer Werner Fassbinder. **Instr-ass:** Harry Baer. **Manus:** Rainer Werner Fassbinder. **Foto:** Michael Ballhaus. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Franz Walsch, Thea Eymész. **P-tegn:** Kurt Raab. **Musik:** Peer Raben, Gaetano Donizetti, Elvis Presley, Ray Charles, Leonhard Cohen, Spookey Tooth. **Medv:** Lou Castel (Jeff, instruktør), Eddie Constantine (Sig selv), Hanna Schygulla (Hanna, skuespillerinde), Marquard Bohm (Ricky, skuespiller), Rainer Werner Fassbinder (Sascha, produktionsleder), Ulli Lommel (Korbinian, arkitekt), Katrin Schaake (Script-girl), Benjamin Lev (Candy, spansk produktionsleder), Monika Teuber (Billi, sminkøse), Margarethe von Trotta (Babs, produktionssekretær), Gianni di Luigi (Mike, fotograf), Rudolf Waldemar Brem (Lysseatter). **Længde:** 103 min. **Prem:** 8.8.75 TV. Indspilningen started 28. august 1970 i Sorrento, Italien, og varede 22 dage. Melodrama.

ALICE BOR HER IKKE MERE

Alice Doesn't Live Here Anymore. USA 1975. **Dist:** Warner Brothers. **P-selskab:** Warner Brothers. **P:** David Susskind, Audrey Maas. **Ex-P:** Larry Cohen. **As-P:** Sandy Weintraub. **P-leder:** John G. Wilson. **Instr:** Martin Scorsese. **Instr-ass:** Mike Moder, Mike Kusley. **Manus:** Robert Getchell. **Foto:** Kent L. Wakeford. **Farve:** Technicolor. **Format:** Panavision. **Klip:** Marcia Lucas. **Dekor:** Toby Carr Rafelson. **Makeup:** Bob Westmoreland. **Frisurer:** Lola »Skip« McNalley. **Musik:** Richard LaSalle. **Sange:** »I've Got a Crush on You« af George & Ira Gershwin, »Gone With the Wind« af Allie Wrubel & Herb

Magidson, »Where or When« af Richard Rogers & Lorenz Hart, »When Your Lover Has Gone« af E. A. Swan. **Solist:** Ellen Burstyn. **Melodi:** »Daniel« af Elton John & Bernie Taupin. **Solist:** Elton John. **Melodi:** »Jeepster« af Marc Bolan. **Solist:** T-Rex. **Sang:** »All the Way from Memphis« af Ian Hunter. **Solister:** Mott The Hoople. **Sang:** »Roll Away the Stone« af Leon Russell & Greg Dempsey. **Solist:** Leon Russell. **Sang:** »I'm So Lonesome I Could Cry« af Hank Williams. **Solist:** Kris Kristofferson. **Sang:** »Cuddle Up a Little Closer, Lovely Mine« af Otto Harbach & Karl Hoschna. **Solist:** Betty Grable (klip fra »Coney Island« (1943)). **Sang:** »You'll Never Know« af Harry Warren & Mack Gordon. **Solist:** Alice Faye (klip fra »Hello, Frisco, Hello« (1943)). **Melodier:** »Wildwood Flower« (Trad.) **Arrangement:** Danny Franklin. »I Will Always Love You« af Dolly Parton. **Tone:** Don Parker. **Medv:** Ellen Burstyn (Alice Hyatt), Kris Kristofferson (David Barrie), Alfred Lutter III (Tommy Hyatt), Billy Green Bush (Donald Hyatt), Diane Ladd (Flo), Lelia Goldini (Bea), Harvey Keitel (Ben Eberhart), Lane Bradbury (Rita Eberhart), Vic Tayback (Mel), Jodie Foster (Audrey), Valerie Curtin (Vera), Murray Moston (Jacobs), Harry Northrup (Bartender hos Joe & Jim), Mia Bendixen (Alice, 8 år), Ola Moore (Gammel dame), Martin Brinton (Lenny), Dean Casper (Chicken), Henry M. Kendrick (Mand i sportsforretningen), Martin Scorsese, Larry Cohen (Gæster i cafeteria), Mardik Martin (Gæst i baren under prøve). **Længde:** 110 min. 3070 m. **Censur:** Rød. **Udl:** Warner/Constantin. **Prem:** 18.8.75 Cinema 1-2-3. Indspilningen started 24. januar 1974. Eksteriorscenerne optaget i Tucson, Arizona. Filmen vist ved Cannes Festivalen i 1975. Ellen Burstyn modtog en Oscar for sin rolle (Bedste kvindelige hovedrolle). Anm. Kos. 127.